

# FORRÁSÉRTÉKELÉS - A SZELEKCIÓ MÓDSZEREI

**Felkészítés a könyvtárhasználati tehetségfejlesztésre c. továbbképzés  
Szervező: OPKM**

Tóth Viktória  
Könyvtárostanárs, szaktanácsadó  
Budapest IX. Kerületi Szent-Györgyi Albert  
Általános Iskola és Gimnázium  
2017. október 12.

Debrecen

# A tananyag helye

- Könyvtártípusok, funkcionális terek
- Könyvtári szolgáltatások
- Információkeresés
- Dokumentumtípusok, kézikönyvek
- **FORRÁSKIVÁLASZTÁS**
- Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás

# Az anyaggyűjtés lépései

Problémafelvetés

Tájékozódás

Forráskeresés

**FORRÁSKIVÁLASZTÁS**

Szövegfeldolgozás

# FORRÁSKIVÁLASZTÁS

## Probléma

**források**

**értékelés**  
**S** (minősítés,  
csoportosítás  
)

**kiválasztás**  
(döntés)

# A tananyag

Követelmények:

- informatika, magyar kerettanterv

Fogalmak:

?

Képességek

?

# A tananyagrész fogalmai

- Forrás (szöveg, kép, hang ...)
- A forrás azonosító adatai: szerző, cím, kiadás helye, kiadó neve, kiadás ideje
- A forrás további formai/tartalmai ismérvei: lektor, szerkesztő, forrásjegyzék, hivatkozás, impresszum, tartalomjegyzék
- Tevékenységek: válogatás, elemzés, értékelés, összehasonlítás, csoportosítás, rendszerezés, szelekció
- Hitelesség, relevancia, információs érték, használhatóság, megbízhatóság, hiteles forrás, forráskritika, manipuláció

....

# A tananyagrésszel fejlesztendő képességek

## □ Gondolkodási képesség

kritikai gondolkodás

rendszerező, logikai, kombinatív képesség

analizálás, szintetizálás képessége

.....

## □ Önálló tanulási képesség

.....

# A tananyagrészt sajátosságai

## □ **Tudatosítás**

- helye a problémamegoldás folyamatában
- tudatos választás képességének kialakítása
- források információs értékének ismerete
- ellenőrzés
- források összevetése

## □ **Spirális fejlesztés**

- szempontok → önálló kritikus választás



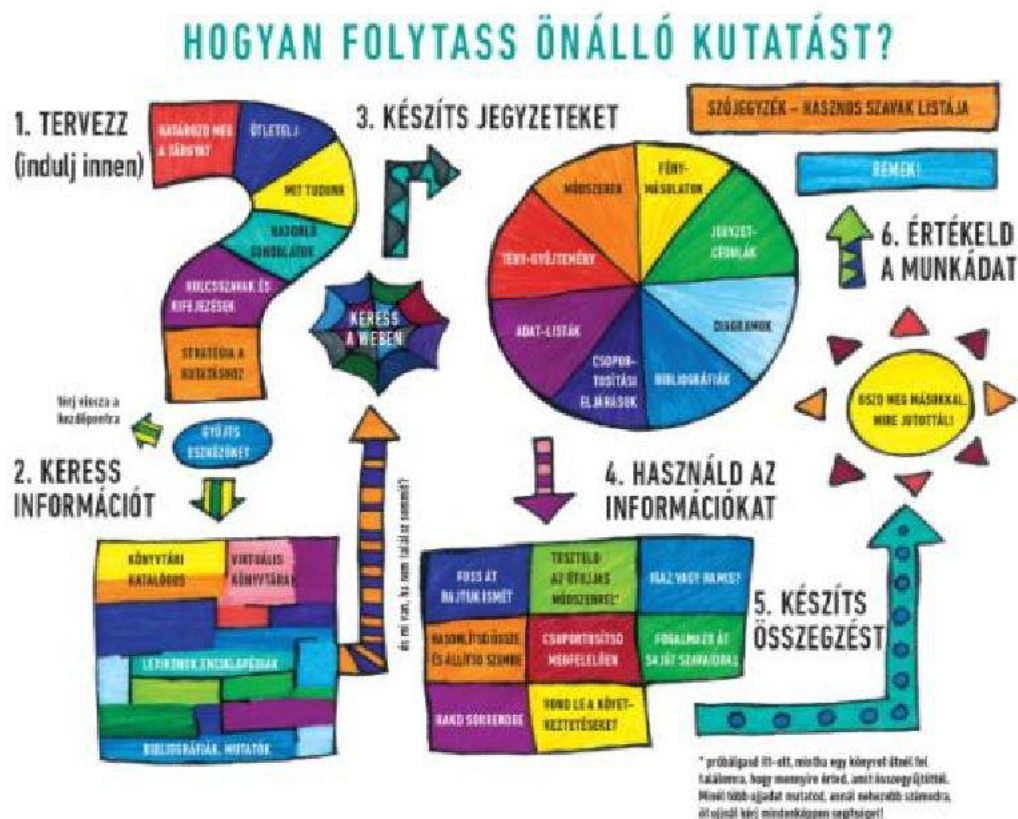
# Módszertani feladatok

- Álhírek kiszűrése
- Források hitelességének ellenőrzése - szempontok
- Adatok hitelességének ellenőrzése (tartalmi ell.)
- Források közlésmódja (szövegműfajok) és információtartalmának összefüggése (ismeretközlő / szépirodalmi, blog, híroldal, honlapok stb.)
- Források összehasonlítása  
hitelesség / tartalmi teljesség / frissesség szempontjából

# Módszerek, feladattípusok

- Vizuális szervezők az összehasonlításhoz
  - táblázatok (irányított összehasonlítás)
  - kétszlopos következtetés
  - Venn diagramm (tények, tartalmi elemek összevetése)
- Kronológia (megjelenés fordított időrendjének, kiadásváltozatok vizsgálata)
- Sorrendezés (pl. hitelesség szempontjából : könyvtípusok, online forrástípusok, vegyes forrástípusok stb.)
- Igaz-hamis állítások

# Segédanyagok, ötletek



Z.Karvalics László: Kutatni szabad! 2015.07.10.. In: Szitakötő online folyóirat (szerk. Horgas J., Horgas B., Levelndel J.) Bp.: Liget Műhely, 2017.

URL:

<https://ligetmuhely.com/szitakot/o/kutatni-szabad/>

Letöltés ideje 2017.10.10.

# Segédanyagok, ötletek



## Kamu hírek kiszűrésének szempontjai

plankog: 10 dolog, ami arra utal, hogy épp egy kamuhírt olvasol.

2016.12.12. In: !!444!!! (főszerk. Uj Péter). Bp.: Magyar Jeti Zrt., 2017.

URL : <https://444.hu/2016/12/12/10-dolog-ami-arra-utal-hogy-epp-egy-kamuhirt-olvasol>

Letöltés ideje: 2017.10.11.

Hogyan ismerd fel az álhíreket [infografika] In: IFLA website . Hauge, 2016.

2. URL: <https://www.ifla.org/node/11174>

3. Letöltés ideje: 2017.10.11.

# Segédanyagok, ötletek

Hivatkozási sablon a  
Szent-Györgyi  
Albert Általános  
Iskola és  
Gimnázium  
könyvtárának  
blogjáról

Sablon hivatkozások jelöléséhez

	<u>NYOMTATOTT</u>	<u>ELEKTRONIKUS</u>
<b>EGYEDI DOKUMENTUM</b>		
könyv, tanulmány, önálló mű stb.	Szerző: Cím. Kiadás helye: Kiadó neve, kiadás éve.	Szerző: Cím. Kiadás helye: Kiadó neve, kiadás éve. <b>URL</b> <b>Letöltés ideje</b>
<b>RÉSZDOKUMENTUM azaz egy dokumentum része</b>		
időszaki kiadvány cikke	Szerző: Cím. IN: Folyóirat címe. Évfolyam. Szám. Oldalszám tól-ig.	Szerző: Cím. IN: Folyóirat címe. Évfolyam. Szám.(Év) Oldalszám tól-ig. <b>URL</b> <b>Letöltés ideje</b>
tanulmány	Szerző: Cím. IN: A könyv szerzője v. szerkesztője: Könyv címe. Kiadás helye: Kiadó neve, kiadás éve. Oldalszám tól-ig.	Szerző: Cím. IN: A könyv szerzője v. szerkesztője: Könyv címe. Kiadás helye: Kiadó neve, kiadás éve. Oldalszám tól-ig. <b>URL</b> <b>Letöltés ideje</b>
honlap része		Szerző: Cím. IN: <b>Honlap neve</b> (szerkesztő neve) Kiadás helye: Kiadó neve, kiadás éve. <b>URL</b> <b>Letöltés ideje</b>

összeállította: Tóth Viktória Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium könyvtára

[www.szgyakonyvtar.blog.hu](http://www.szgyakonyvtar.blog.hu)

# Felhasznált irodalom

Cs.Bogyó Katalin: Könyvtárhasználati tananyag - A forráskiválasztás. Felkészítés a könyvtárhasználati tehetségfejlesztésre a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny új koncepciójának tükrében. Bp., 2016.10.10.[ppt]

URL: [http://www.opkm.hu/download/file/Bod/CSBK\\_Forraskivalasztas.pdf](http://www.opkm.hu/download/file/Bod/CSBK_Forraskivalasztas.pdf)  
Letöltés ideje: 2017.10.01.

Dömsödy Andrea, Örményiné Farkas Andrea: Tantervi követelmények. Kézirat. Bp., 2017. 4 p.

Haralyi Ervinné: A könyvtárhasználat tananyagának fogalomszerkezete. In: Dán Krisztina (szerk.): Bevezetés a könyvtárhasználat tanításába. Bp.: FPI, 2001. p.57-71.